



Pawlusyň Timoteosa birinji haty

Giriş

Timoteos Pawlus nirä gitse, onuň bilen bile gidýärdi, ähli işlerinde oňa kömek berýärdi (Rim 16:21; 1 Kor 16:10; Fil 2:19). Imanlary bir bolany üçin, Pawlus ony öz ogly kimin görýärdi (1:2). Timoteos Pawlusyň iň sadyk egindeşleriniň biri bolansoň, ol öz hatlarynda Timoteosy köp ýatlaýar.

Bu hatyň Timoteosa ýazylandygyna garamazdan, Pawlus onda tutuş

ýygnaga degişli meselelere garap geçýär. Ol ýygnagyň ýolbaşçylaryny we hyzmatçylaryny saýlamakda nämä esaslanmalydygyny aýdýar (3:1-13, 5:17-20). Pawlus mesihileriň ählisine hemmeler üçin doga-dileg edip, şuny ýatda saklamagy tabşyrýar: «*Çünki ýeke-täk bir Hudaý bardyr. Hudaý bilen adamlaryň arasynda hem ýeke-täk bir Töwellaçy bardyr. Ol hem ynsan bolan Isa Mesihdir*» (2:5).

Mazmuny

Salamlar we doga-dilegler.....	1:1-2
Ýygnagyň durmuşy üçin öwüt-ündewler	1:3–3:13
Imanymyzyň syry.....	3:14–4:5
Pawlusyň Timoteosa beren öwütleri	4:6–6:21

1-nji bap

¹Halasgärimiz Hudaýyň we umydymyz bolan Isa Mesihniň buýrugyna görä Onuň resuly men Pawlusdan ²Timoteosa dogaýy salam! Eý, Timoteos, sen öz imanyň arkaly maňa hakyky ogul bolansyň. Goý, Atamyz Hudaýyň we Rebbimiz Isa Mesihniň merhemeti, rehim-şepagaty, parahatlygy saňa ýar bolsun!

Ýalan taglymatlardan ügä boluň!

³Men Makedoniýa ugranymda, Efes şäherinde galmagyňy haýyş edipdim. Sen ol ýerdäki adamlaryň käbirine ýalan

taglymatlary ýaýratmazlygy buýur. ⁴Goý, olar gadymy rowaýatlara, tükeniksiz nesil şejerelerine ýykgyň etmesinler. Bular dawa-jenjelleriň döremegine sebäp bolup, Hudaýyň tabşyrygynyň iman arkaly amala aşyrylmagyna päsgel berýändir. ⁵Buýrugymyň esasy maksady imanlylara biri-birini sap ýürekden, päk wyždandan, hakyky imandan döreýän söýgi bilen söýmegine ýardam bermekdir. ⁶Käbir adamlar mundan dänip, howaýy gürrünlere baş urdular. ⁷Olar Mukaddes Kanuny öwretmekçi bolýarlar, ýöne ne öz aýdyanlaryna, ne-de wagyz edýän zatlaryna düşünýärler. ⁸Biz Kanunyň

ony dogry ulanýanlar üçin ýagşydygyny bilýäris. ⁹Mundan başga-da, bu Kanunyň dogry adamlar üçin däl-de, ony bozýanlar we bitabyňlar, hudaýsyzlar we günäkärler, adamlary sylamaýanlar we imansyzlar, ata-enesini öldürýänler, ganhorlar, ¹⁰zناهorlar, biri-biri bilen ýatýan erkekler, gul söwdagärleri, ýalançylar, ähtiýalanlar, umuman, sagdyn taglymata garşy çykýanlaryň ählisi üçindigini bilýäris. ¹¹Hawa, beýik we şöhratly Hudaýyň maňa ynanan Hoş Habary hut şeýle öwredýändir.

Pawlus Hudaýa şükür edýär

¹²Men Rebbimiz Isa Mesihiň maňa gulary-gaýrat berendigi üçin şükür edýärim. Ol meni sadyk saýyp, Özüne hyzmat etmäge belledi. ¹³Men ozallar Isa Mesihe dil ýetirip, azar berip, zalymlyk baryny edipdim. Ýöne men bularyň baryny bilmezlikden we imansyzlykdan edenim üçin, maňa rehim edildi. ¹⁴Rebbimiz Isa Mesihiň çäksiz merhemeti, söýgüsi we Onuň beren imany üstüme boldan-bol ýagdy. ¹⁵Şoňa görä-de: «Isa Mesih günäkärleri halas etmäge geldi» diýen sözler dogry we her jähtden kabul ederlikdir. Şol günäkärleriň iň günäkäri-de mendirin. ¹⁶Emma Isa Mesih maňa Öz çäksiz rehim-şepagatyny görkezdi. Hawa, Ol maňa rehim etdi we Özüne iman edip, baky ýaşayşa gowuşjaklaryň ählisi üçin meni mysal hökmünde ulandy. ¹⁷Ebediliginiň Şasy, ölmez we göze görünmez ýeke-täk Hudaýa baky hormat we şöhrat bolsun! Omyň.

Ökde söweşiji kimin söweşmek

¹⁸Eý, oglum Timoteos, sen barada aýdylan pygamberlikleri nazara alyp, saňa şuny berk tabşyryaryň: bu pygamberliklere daýanyň, ökde söweşiji kimin

söweş, ¹⁹imanda berk durup, ynsabyňy päk sakla. Käbir adamlar ynsaplaryny ýuwudandygy üçin, imanlary gaýa urlan gämi kimin çym-pytrak boldy. ²⁰Himeneý bilen Isgender-de şeýle adamlara degişlidir. Men Hudaýa dil ýetirmezligi öwrensindir diýip, olary şeýtana tabşyrdym.

2-nji bap

¹Şoňa görä, eý, Timoteos, ilki bilen şulary ündeýärim: hemmeler üçin dogadileg ediň, olar üçin Hudaýa ýalbaryň, Oňa minnetdarlyk bildiriň. ²Parahat we gep-gürrüňsiz, her zatda Hudaýyň ýörelgesine eýerip, edepli ýaşap bilerimiz ýaly, patyşalar we ygtyýarlylaryň ählisi üçin dogadileg ediň. ³Bu haýyryldyr, Halasgärimiz Hudaýyň halaýanydyr. ⁴Ol hemme adamlaryň hakykaty bilip, halas bolmagyny isleýändir. ⁵Çünki ýeke-täk bir Hudaý bardyr. Hudaý bilen adamlaryň arasynda hem ýeke-täk bir Töwellaçy bardyr. Ol hem ynsan bolan Isa Mesihdir. ⁶Isa Mesih hemmeleri azat etmek üçin, Özüni gurban etdi. Şeýdip, Ol Hudaýyň niýetini tassykladý. Hudaýyň niýeti bolsa gelejekde her bir adamy Öz bellän wagtynda halas etmekden ybaratdyr. ⁷Hut şu maksat üçin, men jarçy we resul edilip belledim. Dogrymy aýdýaryň, sözlerimde asla ýalan ýokdur: men ýahudy dällere iman baradaky hakykaty öwretmäge bellendim. ⁸Şoňa görä-de, erkekleriň gaharlanman, jedelleşmän, ähli ýerde ellerini galdyryp, päk ýürekden dogadileg etmeklerini isleýärim.

⁹Aýallar hem saçlaryny gereginde artyk owadanlamasynlar, özlerini tylla we merjen şaý-sepleri, gymmatbaha eginbaşlary bilen bezemesinler. Tersine, sada geýniň, asylylyk we haýa bilen ¹⁰öz

ýagşy işlerine beslensinler. Hudaýyň ýörelgelerine eýerýändiklerini ykrar edýän aýallara şeýle etmek ýaraşýandyr. ¹¹Aýal ýygnakda öwredilýän zatlary ümsüm we doly tabynlykda öwrensini. ¹²Aýalyň ýygnakda öwretmegine, erkegiň üstünden agalyk sürmegine ygtyýar bermeyärin. Ol sessiz-üýnsüz bolsun. ¹³Çünki ilki Adam ata, onsoň How ene ýaradyldy. ¹⁴⁻¹⁵Al-dananam Adam ata däl. Aýal aldanyň, günä gazandy we näletlenip, dogrum burgularyna sezewar edildi. Emma aýal iman edip, söýgi we halallyk ýörelgelerine eýerse, bu nälete garamazdan halas ediler.

3-nji bap

Ýygnagyň ýolbaşçylary we hyzmatçylary

¹«Kim ýygnagyň ýolbaşçysy bolmagy ýüregine düwen bolsa, asylyly işe ymtylýandy» diýip aýdylan söz gaty dogrudyr. ²Şoňa görä-de, ýygnagyň ýolbaşçysy müýnsüz, ömründe diňe bir gezek öýlenen, her zatda özüne erk edip bilýän, pähimli, abraýly, myhmansöýer, öwretmäge ukyply, ³şeraba höwesjeň däl, zalym däl-de, mylaýym, dawa-jenjelden gaça durýan, pula gyzmaýan adam bolmalydyr. ⁴Ol öz öýüni oňat dolandyrmaly, çagalarynyň hormatyny gazanyp, olara öz diýenini etdirmelidir. ⁵Sebäbi öz öýüni dolandyryp bilmeýän adam, heý-de Hudaýyň ýygnagyň adadasy edip bilermi?! ⁶Ýygnagyň ýolbaşçysy ýaňy-ýakynda iman getireniň biri bolmaly däl. Ýogsa ol tekepbirlişe ýüz urup, iblisiň sezewar edilen jezasyňa uçramagy ahmal. ⁷Biabraylyga uçramaz ýaly we iblisiň duzagyňa düşmez ýaly, ol ýygnagyň daşyndaky adamlaryň arasynda hem sylanylýan bolmalydyr.

⁸Şonuň ýaly, ýygnagyň hyzmatçylary hem sylanylýan, ikiýüzlü däl, şeraba ýykgyn etmeýän, gara nebsine çapmaýan adamlar bolmalydyr. ⁹Olar päk wyždanly bolup, Hudaýyň bize Isa Mesih barasynda aýan eden hakykatyna eýermelidir. ¹⁰Ýygnagyň hyzmatçylary belleniňmezdən öňürti synalsyn. Eger müýnsüz bolup çyksalar, goý, hyzmat edibersinler. ¹¹Şonuň ýaly, ýygnagyň hyzmatçy aýallary hem hormatlanýan, gybat etmeýän, tersine, özlerine erk edýän we her zatda ynamdar bolmalydyr. ¹²Ýygnagyň hyzmatçylary öz aýallaryna biwepalyk etmeýän, çagalaryny we öýlerini oňat dolandyryan adamlar bolsunlar. ¹³Oňat hyzmat edýän hyzmatçylar adamlaryň hormatyna mynasyp bolup, Isa Mesihe bolan imanlary barada ynamly gürläp bilýändirler.

¹⁴Eý, Timoteos! Men tiz wagtda seniň ýanyňa bararyň umydy bilen şu ündewleri ýazýaryn. ¹⁵Ýöne bardy-geldi eglenmeli bolaýsam, sen Hudaýyň maşgalasynyň, ýagny hakykatyň binýady we diregi bolan diri Hudaýyň ýygnagyndaky adamlaryň özlerini nähili alyp barmanydygyny bilmelisiň. ¹⁶Iman syrnyň çuňdugyna asla şübhe ýokdur: Isa Mesih^a ynsan bedeninde aýan bolup, Mukaddes Ruh arkaly tassyklanyldy. Perişdeler Ony gördüler, Ol milletler arasynda wagyz edildi. Oňa bu dünýäde iman edildi, Ol şan-şöhret içinde göge alandy.

4-nji bap

Timoteosa berilýän ündewler

¹Mukaddes Ruh ahyrky günlerde käbir adamlaryň imandan dänip, azdyryjy ruhlara we jynlaryň taglymatlaryna eýerjekdiklerini aýdýň aýdýar. ²Bu taglymatlar

^a 3:16 *Isa Mesih* – käbir golýazmalarda *Huday*.

ynsaplaryny ýuwudan ikiýüzli ýalançylar tarapyndan ýaýradylýar. ³Olar öýlenmege, durmuşa çykmagy gadagan edýärler. Hudaýyň ýaradan näz-nygmatlarynyň käbirini iýmezligi buýurýarlar. Ýöne Hudaý bu näz-nygmatlary hakykaty bilýän imanlylaryň şükür bilen iýmekleri üçin ýaratdy ahyryn. ⁴Hudaýyň ýaradan zatlarynyň ählisi gowudyr. Şükür bilen kabul edilen her zat asla ret edilmeli däl-dir. ⁵Sebäbi Hudaýyň sözi we doga-dileg arkaly kabul edilen iýmit Hudaýyň nazarynda halaldyr. ⁶Eý, oglum, sen bulary doganlara öwretseň, öz eýeren imanyň baradaky hakykat taglymatynyň sözleri bilen ýetişdirilersiň. Şeýdip, Isa Mesihniň oňat hyzmatçysy bolarsyň. ⁷Hudaýyň halamaýan geplerine we kempir ertekilerine ulaşma-da, gowusy, Hudaýyň ýolunda türgenleş. ⁸Bedeni türgenleşdirmegiň peýdaly taraplary bardyr. Ýöne özüňi Hudaýyň ýolunda türgenleşdirmek hemmetaraplaýyn peýdalydyr. Sebäbi munda häzirki we geljekki ýaşaýşyň wadasy bardyr. ⁹Bu wada ygtybarlydyr, her jähtden kabul ederliklidir. ¹⁰Çünki biz hemme adamlaryň, ylaýta-da imanlylaryň Halasgäri bolan diri Hudaýa bil baglamak bilen, şol wadanyň hatyrasyna zähmet çekip, yhlas edýäris ^a. ¹¹Bularyň baryny buýur we öwret. ¹²Ýaşdygyň üçin saňa hiç kim äsgermezlik etmesin. Sen hem sözde, ýaşaýşda, söýgüde, imanda we päklikde iman getirenlere göreldä bol. ¹³Men barýançam, ýygnaga Mukaddes Ýazgylary okamak, öwüt-nesihat etmek we öwretmek bilen meşgul bol. ¹⁴Pygamberlik sözi arkaly we ýygnak ýolbaşçylarynyň seniň üstüne el goýmagy

bilen ^b özüňe berlen peşgeşi äsgermezlik etme. ¹⁵Bu işlerde yhlasly bol. Imanda ösüşiňi hemmeler görer ýaly, jan-tenden yhlas et. ¹⁶Ýaşaýş ýörelgäne we öwredýän taglymatyňa üns ber. Bu işleri erjellik bilen amal et. Şonda sen özüňi-de, diňlejileriňi-de halas edersiň.

5-nji bap

Dul aýallar baradaky ündewler

¹Garry adamlary gödek ýazgarma-da, olara öz ataň kimin garap, sypaýylyk bilen öwüt-ünder ber. Ýaş ýigitlere öz doganlaryň ýaly, ²garry aýallara öz eneň ýaly, ýaş aýallara öz aýal doganlaryň ýaly garap, olara päk ýürekden öwüt-ünder ber. ³Ýalňyz galan dul aýallary syla. ⁴Emma dul aýalyň çagalary ýa agtyklary bar bolsa, goý, olar onuň aladasyny etsinler. Goý, olar ozal özleri barada alada eden ene-atalaryna hormat goýsunlar. Çünki bu Hudaýyň halaýanydyr. ⁵Ýalňyz galan dul aýal ähli umydyňy Hudaýa baglaýandyr. Hudaýdan ýardam sorap, gije-gündiz dileg edýändir. ⁶Emma aýşy-şret çekýän dul aýalyň özi diri bolsa-da, ruhy ölüdir. ⁷Şonuň üçin-de, dul aýallaryň müýnsüz bolary ýaly, olara bu ýazan tabşyryklarymy buýur. ⁸Kimde-kim öz dogan-garyndaşlarynyň, ylaýta-da öz maşgalasynyň aladasyny etmeyän bolsa, imandan dändigidir. Şeýle adam imansyzdan hem beterdir. ⁹Dul aýal altmyş ýaşdan geçen bolsa, ömründe diňe bir gezek durmuşa çykan bolsa, ýygnak onuň adyny dullar sanawyna ýazsyn. ¹⁰Şeýle dul aýal il arasynda öz ýagşy işleri bilen tanalmaly: çagalaryny kemala getiren, myhmansöýer,

^a 4:10 *Yhlas edýäris* – käbir golýazmalarda *sögmelere sezewar edilýäris*.

^b 4:14 *El goýmagy bilen* – ir döwürdäki ýygnaklarda imanlylar ýörite bir maksat bilen adamyň üstüne el goýupdyrlar. Res 13:3 we sözlüge seret.

imandaky doganlaryna hyzmat eden we muşakgat içindäkilere ýardam beren, umuman, elmydama ýagşylyk etmäge ymtlýan bolmalydyr. ¹¹Ýaş dul aýallaryň adyny bu sanawa goşma. Sebäbi olaryň ten heseri Mesihe bolan sadyklygyndan üstün gelse, durmuşa çykmak islärler. ¹²Şonda ozal Mesihe eden wadalaryny unudandyklary zerarly, olar jeza seze-war bolarlar. ¹³Mundan başga-da, olar öýden-öýe aýlanyp, bikär gezmäge endik ederler. Bikärlikleri bilen hem çäklenmän, gelsiksiz gepleri agza alyp, başgalaryň işine gatyşýan gybatkeşler bolarlar. ¹⁴Şonuň üçin-de, men ýaş dul aýallaryň durmuşa çykyp, çaga dogurmaklaryny we öý işlerine gümra bolmaklaryny ündeýärim. Şonda duşmanlarymyzyň olara myjabat atmaga tutarygy bolmaz. ¹⁵Sebäbi olaryň kábiri şeýtanyň gepine gulak gabardyp, eýýäm ýoldan çykdylar. ¹⁶Eger imanly aýalyň ^a garyndaşlarynyň arasynda dul galan aýallar bar bolsa, goý, ol şolaryň aladasyny etsin, ýygnaga agram salmasyn. Ýygnak bolsa maddy kömegini mätäçlik çekýän ýalňyz dul aýallara bersin.

Ýygnak ýolbaşçylary baradaky ündewler

¹⁷Ýygnagy oňat dolandyryýan ýolbaşçylyklar, ylaýta-da wagyz edip, taglymaty öwretmekde zähmet çekýänler, iki esse hormata laýyk görülsin. ¹⁸Çünki Mukaddes Ýazgylar: «Harman döwýän öküziň agzyny baglamaň», «Işgär öz hakyna mynasypdyr» diýýär. ¹⁹Iki ýa üç şaýat bolmasa, ýygnagyň ýolbaşçysy hakdaky aýyplamany kabul etme. ²⁰Günäli çykanlary bolsa köpçüligiň önünde paş et. Goý, bu beýlekilere hem sapak bolsun. ²¹Şu

buýruklary berjaý edeniňde, meseläniň anygyna ýetmän, hiç kimi ýazgarma, tarapgöýlik etme. Ine, şolaryň baryny Hudaýyň, Isa Mesihniň we saýlanan perişdeleriň önünde saňa berk tabşyryaryn. ²²Kimdir biriniň günäsine şarik bolmaz ýaly, onuň başyna el goýup, ony hyzmata bellemäge howlukma. Özüňi päk sakla. ²³Mundan beýläk diňe suw içmän, az-kem şerap hem iç. Bu aşgazyň we ýygy-ýygydan gaýtalanýan nähoşlugyňdan saplanmaga ýardam berer. ²⁴Käbir adamlaryň günäleri göz-görtele bolup, olar kyýamat gününden öň äşgärdir. Käbirleriniň günäsi bolsa wagtyň geçmegi bilen äşgär bolýar. ²⁵Şonuň ýaly, oňat işleriňem käbirleri äşgär, käbirleri bolsa äşgär däl. Ýöne äşgär dälleri hem iru-giç mälim bolýandyr.

6-njy bap

Gullar baradaky ündewler

¹Hudaýyň adyna we öwredýän taglymatymyza dil ýetmez ýaly, gulçulyk boýuntyrygy astyndakylaryň bary öz hojaýynlaryny hormata mynasyp saýsyn. ²Hojaýynlary imanly bolan gullar: «Indi biz dogandyrys» diýip, öz hojaýynlaryna geleňsizlik etmesinler, tersine, öňküden-de yhlasly hyzmat etsinler. Sebäbi olaryň hojaýynlary imandaky eziz doganlary bolup, ýagşylyk edýändirler. Bularyň baryny öwret we ünde.

Ýalan mugallymlar barada duýduryşlar

³Eger kimde-kim meniň öwredenlerimden özgesini öwretse, Rebbimiz Isa Mesihniň sagdyn taglymatyny ýalan

^a **5:16** *Imanly aýalyň* – käbir golýazmalarda *imanly erkegiň ýa aýalyň*.

saýyp, Hudaýyň ýörelgesine laýyk bolan taglymaty oňlamaýan bolsa, ⁴onda ol hiç zada düşünmeýän tekepbirdir. Ol jedelleşmek we sözleriň manysy barada dawalaşmak keseline ýolugyp, görüpliğiň, agzalalygyň, töhmetleriň hem-de erbet şübheleriň döremegine sebäp bolýar. ⁵Bular zerarly pikirleri zaýаланан adamlaryň arasynda agzalalyklar ýüze çykýar. Olar hakykaty ýoýup, Hudaýyň ýörelgesi gazaň ýoludyr öýdýärler. ⁶Hakykatda bolsa, baryña kaýyl bolup, Hudaýyň ýörelgesine eýermek uly gazaňdyr. ⁷Çünki biz dünýä hiç zat getirmedik. Ondan hiç zat äkidip bilmejegimiz hem mese-mälimidir. ⁸Şonuň üçin-de, iýjegimiziň, geýjegimiziň bardygyna şükür etmelidir. ⁹Baýamakçy bolýanlar bolsa synaga düşüp, akmak we erbet höwesleriň toruna çolaşýandyrlar. Bu höwesler olary weýrançylyga we heläkçilige uçradýandyr, ¹⁰sebäbi pul höwesi ähli bela-beteriň körügidir. Käbir adamlar onuň ýşkyna düşüp, imandan azaşdylar, özlerini köp görgülere sezewar etdiler.

Pawlusyň Timoteosa soňky ündewleri

¹¹Emma sen, eý, Hudaýyň adamy, bu zatlardan gaç. Dogrulyk, takwalyk, iman, söýgi, sabyr-takatlyk we ýumşaklyk ýörelgelerine eýer. ¹²Iman ugrundaky göreşde edermenlik bilen göreş we baky

ýaşaýşy makäm tut. Hudaý seni muňa çagyrdy, sen hem imanyňy köp saýadyň öňünde doly ykrar edensiň. ¹³Ähli zada ýaşaýşy berýän Hudaýyň huzurynda we Pontiy Pilatyň öňünde diňe Hudaýa bil baglaýandygyny tassyklan Isa Mesihni huzurynda saňa şulary tabşyryaryn: ¹⁴Rebbimiz Isa Mesih gelýänçä, özüňe buýrulanlary doly we birkemsiz berjaý et. ¹⁵⁻¹⁶Hudaý beýik we ýeke-täk Hökümdardyr, Ol şalaryň Şasy, taňrylaryň Taňrısı, ölmezligiň ýeke-täk Eýesidir. Ol ynsanyň gözünü gamaşdyrýan nurda ýaşaýar, Ony hiç bir ynsan görmedi, görüp-de bilmez. Ol Isa Mesih Öz bellän wagtynda iberer. Hormat we gudrat baky Onuňky bolsun! Omyň.

¹⁷Bu döwrüň baýlaryna tekepbir bolmazlygy tabşyr. Goý, olar ygtybarsyz, wagtlaýyn baýlyga däl-de, bagtyýar ýaşamagymyz üçin her zady boletin ýetirýän Hudaýa ^b bil baglasyňlar. ¹⁸Olara ýagşylyk etmegi, ýagşy işler, sahylyk we jomartlyk hazynasyny toplamagy buýur. ¹⁹Şeýle hazyna olaryň gelejeginiň berk binýady bolup, hakyky ýaşaýş ^c ýetirer. ²⁰Eý, Timoteos, özüňe ynanylyp berleni gora. Boş gürrüňlerden we «bilim» saýlyýan gapma-garşy pikirlerden ýüz öwür. ²¹Sebäbi käbir adamlar bu ýalan bilime ulaşyp, imandan azaşandyrlar. Hudaýyň merhemeti, goý, size ýar bolsun! ^d



^a 6:5 Käbir golýazmalarda *Beýle adamlardan gaça duruň* diýen jümle hem bar.

^b 6:17 *Hudaýa* – käbir golýazmalarda *diri Hudaýa*.

^c 6:19 *Hakyky ýaşaýş* – käbir golýazmalarda *baky ýaşaýş*.

^d 6:21 Käbir golýazmalarda *Omyň* diýen söz hem bar.